VIIKONVAIHDE

Todellinen terveyspommi. Mustaherukkasmoothie sopii niin aamu- kuin välipalaksikin. Sivu 13

Ruuan tarina. Uunituore teos Nälästä nautintoihin tarjoaa makupaloja kivikauden grillijuhlista pikaruokaan. Sivu 12

Rockabillyä kansalle. Musiikissa kierto on nopeaa, mutta Jyrki 69 luottaa rockin voimaan. Sivu 11

SUSANNA HUHTINEN

EU-jäsenyys avasi sulkeutuneen kansakunnan

EU-jäsenyys liitti Suomen osaksi suurempaa yhteisöä ja toi uudenlaisia mahdollisuuksia. Nyt 20 vuotta myöhemmin yhteisöllisyyden merkitys EU:ssa on edelleen ajankohtainen.

Suomi liittyi Euroopan unionin jäseneksi 20 vuotta sitten. Valtaosa puolueista, työmarkkinajärjestöistä ja elinkeinoelämästä oli jäsenyyden puolella.

Kansanäänestyksessä 56,9 prosenttia suomalaisista kannatti jäsenyyttä, ja eduskunta noudatti kansan toivetta.

Huoli jäsenyyden seurauksista maaseutumaisilla alueilla, kuten Itä- ja Pohjois-Suomessa, oli kuitenkin todellinen.

”Jäsenyyden vaikutus maatalouteen oli kaikkein suurin”, neuvotteluissa mukana ollut Suomen EU-suurlähettiläs **Eikka Kosonen** kertoo.

”Uhkakuvat liittyivät siihen, ettei enää olisi mahdollisuuksia suomalaiseen ruuantuotantoon ja että pientilat häviäisivät”, SDP:n entinen puoluesihteeri ja europarlamentaarikko **Ulpu Iivari** sanoo.

Myös ulkomaisten maataloustuotteiden tuonti ja tukipolitiikka huolestuttivat monia. Toisaalta markkinoiden avautuminen merkitsi suomalaistuotteiden vahvempaa vientiä.

”Johtavat suomalaiset keittiömestarit tulivat pyynnöstämme kertomaan meille maatalousvaliokuntaan suomalaisen ruuan vahvuuksista”, Iivari muistelee.

Jäsenyys mursi eristäytyneisyyden

EU-jäsenyys tarkoitti Suomelle uudenlaista vapautta.

”Periferinen ja kohtuullisen sulkeutunut Suomi avautui”, **Pasi Natri** kertoo. Hän toimi ulkoministeriön Eurooppatiedotuksen ensimmäisenä vetäjänä kansanäänestykseen saakka.

Tavaroiden tuonti ja vienti vilkastuivat. Suomalaisten arjessa EU-jäsenyys näkyi esimerkiksi ruokakaupassa. Maahamme saapui durumvehnän kaltaisia tuotteita, Iivari kertoo.

Myös palvelut, pääoma ja ihmiset pääsivät liikkumaan vapaammin. Erasmus-vaihto kannusti opiskelijoita ulkomaille.

”Jäsenyys toi talouden vakautta, lisääntyvää kauppaa ja turvallisuutta”, Natri tiivistää.

Ennen EU:ta Suomi kuului Euroopan vapaakauppajärjestö Eftaan, jonka jäsenmaat noudattivat EU:n lainsäädäntöä ilman vaikutusvaltaa sen sisältöön.

Jäsenyys toikin paremmat mahdollisuudet vaikuttaa, kun Suomi sai tasaarvoisemman aseman, Kosonen arvioi.

Tuntemattomuudesta arvostetuksi jäsenmaaksi

Monelle EU-maalle Suomi oli ennestään tuntematon.

”Suomi eli kylmän sodan ajan omalla saarellaan. EU:ssa ei oikein tiedetty, keitä me olemme ja kuinka olimme jäseniksi päässeet”, Iivari kertoo jäsenyyden alkuajoista.

Toisaalta suomalaisille jäsenyys oli melko looginen.

”Suomea on aina pidetty länsieuroppalaisena demokratiana. Liittyminen oli luonteva päätös, johon liittyi myös turvallisuuspoliittinen elementti. Tunnelma oli, että nyt olemme siinä joukossa, jossa meidän kuuluukin olla”, Kosonen kertoo.

Vuosien myötä Suomi nousi 1990-luvun alun lamasta ja osoittautui aktiiviseksi jäsenmaaksi. Myös suomalaiset brändit, kuten Nokia, ja niiden menestys saavuttivat arvostusta.

Iivari arvioikin, että Suomi oli 2000-luvun taitteessa kokoaan vaikutusvaltaisempi jäsen.

Yhteisöllisyys EU:n valtti

EU:n mahdollisuudet ovat nykyään pitkälti samat kuin 20 vuotta sitten. Yhteisiin ongelmiin etsitään ratkaisuja 28 jäsenvaltion voimin.

”Yksittäisen maan vaikutusmahdollisuudet ovat pienemmät kuin ison ryhmittymän, joka kuitenkin kattaa yli 500 miljoonaa ihmistä. EU on merkittävä tekijä maailmantaloudessa sekä kasvavasti myös kansainvälisessä politiikassa”, Kosonen arvioi.

Yhteisöllisyys on hänen arvioltaan myös tulevaisuutta.

”Olemme yhdessä kehittämässä samanmielisten demokratioiden kanssa yhteistä elämää koko Euroopassa ja laajemminkin maailmassa”, Kosonen toteaa.

SILJA EISTO

20 vuotta

20 VUOTTA EU:SSA

Jäsenyys toi talouden vakautta, lisääntyvää kauppaa ja turvallisuutta.

jatkuu seuraavalla sivulla

EU

28 valtion yhteisö

EU perustettiin vuonna 1992 Maastrichin sopimuksella, kun Euroopan yhteisö vaihtoi nimensä.
EU:n tunnuslause on ”Moninaisuudessaan yhtenäinen”.
Suomen liittyessä EU:hun vuonna 1995 jäsenmaita oli 12. Samaan aikaan myös Ruotsi ja Itävalta liittyivät jäseniksi. Nykyään jäsenmaita on 28.
Jäsenyys vapautti esimerkiksi tuonnin ja viennin, matkustamisen ja opiskelun.
Euro otettiin Suomessa käteisvaluuttana käyttöön vuonna 2002.
Asiantuntijoiden mukaan EU tulee lähentymään entisestään, ja suuntana voi olla liittovaltio. Esimerkiksi verotulot voitaisiin jatkossa ohjata vahvemmin Brysseliin.
Lähteet: Eurooppatiedotus, Euroopan unioni